

Toespraak installatie nieuwe gemeenteraad Eijsden-Margraten

Geachte raadsleden,

Zojuist hebt u allen de eed of de verklaring en belofte afgelegd, waarmee u uw ambt van volksvertegenwoordiger officieel bent aangevangen. Daarmee is de vijfde raadsperiode van de gemeente Eijsden-Margraten officieel aangevangen.

Daarvoor zijn er 13.772 stemmen uitgebracht, een opkomst van ruim 63%, en heb ik als voorzitter van de raad en als voorzitter van het centraal stembureau 21 x 7 oftewel 147 handtekeningen mogen zetten. Dat u het weet!

De verkiezingen zijn al weer twee weken achter de rug, de campagneborden – het waren er wel wat veel – zijn uit het straatbeeld verwijderd. Ongetwijfeld staat u te popelen om als raadslid aan de slag te gaan voor onze mooie gemeente. Vanuit de raad als collectief, hopelijk in goed samenspel met het college, en individueel, door op te halen wat er in al onze dorpen onder onze inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen leeft.

U kunt daarin allereerst rekenen op goede ondersteuning vanuit de griffie. Ik wil dan ook de griffier en zijn team danken voor alles wat zij hebben gedaan om een soepele overgang van de oude naar de nieuwe raad te organiseren. De komende weken staat er een inwerkprogramma voor u gereed, ik kan dit van harte aanbevelen.

Ook kunt u rekenen op de ambtelijke organisatie. Zo dadelijk zal de gemeentesecretaris u het overdrachtsdocument uitreiken, wat door het gemeentelijk apparaat is opgesteld. U kunt dit gebruiken om politiek richting te kiezen de komende jaren.

En uiteraard kunt u rekenen op mijn warme belangstelling en onverminderde steun, voor ieder van u. De gemeenteraad staat krachtens de Grondwet als volksvertegenwoordiging aan het hoofd van de gemeente. Mijn rol als voorzitter van uw raad, is dan ook niet louter ceremonieel of technisch, maar is een primaire rol van de burgemeester, wezenlijk aan het ambt.

Ik zie uit naar de samenwerking met uw raad, en kijk uit naar de persoonlijke kennismaking met de nieuwe leden.

De komende periode zal in het teken staan van elkaar beter leren kennen en wegwijs raken in de verschillende rollen – volksvertegenwoordigend, kaderstellend en controlerend – van de raad en de wettelijke bevoegdheden en instrumenten ter ondersteuning die u daarbij ten dienste staan. Tegelijkertijd worden onder leiding van de verkenner de eerste stappen gezet naar het sluiten van een nieuw akkoord en de vorming van een nieuw college van B&W.

Zojuist hebt u gezworen of beloofd getrouw te zullen zijn aan de Grondwet, dat u de wetten zult nakomen en dat u uw plichten als lid van de raad naar eer en geweten zult vervullen. Dat zijn nimmer holle woorden.

De verantwoordelijkheid die op u rust, is groot en zwaar.

Allereerst treedt u aan in een tijd van toenemende geopolitieke spanningen. De gevolgen van oorlogen en conflicten elders in de wereld, komen steeds dichterbij huis, zijn steeds meer voelbaar op lokaal niveau.

Stijgende prijzen van boodschappen en benzine, drukken op de draagkracht van veel inwoners. De gemeente moet zich, zoals alle overheden, voorbereiden op scenario's die tot voor kort ondenkbaar waren, zoals grootschalige maatschappelijke ontwrichting als gevolg van sabotageacties en cyberaanvallen. Er wordt een toenemend beroep gedaan op de zelfredzaamheid van inwoners.

De zgn spreidingswet voor asielopvang blijft van kracht; onze gemeente voldoet nu nog aan haar opgave, maar de toekomst is onzeker. De grote groep Oekraïense vluchtelingen kan niet voor altijd in opvanglocaties en toeristische accommodaties verblijven, maar zal op enig moment moeten doorstromen naar reguliere huisvesting. Grote groepen statushouders wachten nog altijd op een woning. Gelet op de toestand in de wereld, moeten we voorbereid zijn op de komst van nieuwe vluchtelingenstromen naar ons land en dus ook naar onze gemeente. Van mensen die we niet enkel hebben op te vangen, maar ook welkom hebben te heten in onze gemeente, en ervoor te zorgen dat zij die uiteindelijk hier zullen mogen blijven zich ook snel thuis zullen voelen en meedoen aan onze samenleving.

Inwoners zoeken in de overheid vertrouwen en perspectief. Vertrouwen allereerst, dat de overheid haar primaire taak, het borg staan voor de veiligheid en handhaving van de democratische rechtsstaat, kan waarmaken. Perspectief moet er zijn op een betere toekomst, op gelijke kansen voor iedereen, ongeacht afkomst en maatschappelijke positie.

De komende vier jaar is het aan u om dat perspectief te bepalen. Door keuzes te maken in de begroting, door beleidskaders en verordeningen aan te nemen die richting geven aan wat voor gemeente Eijsden-Margraten moet zijn. Een belangrijke opgave in onze gemeente en regio, is de woningbouw. U kiest uiteindelijk waar en hoeveel er gebouwd wordt. Veel mensen zoeken een geschikte woning. Starters die hun toekomst willen beginnen, ouderen die kleiner willen gaan wonen, gezinnen die meer ruimte zoeken. We zijn een gastvrije gemeente, waar ook nieuwkomers welkom zijn.

Ook is het van belang om oog te houden voor de werkgelegenheid. We kunnen immers huizen bouwen voor onze jongeren, maar als er geen perspectief op een baan is, dan houden we de jeugd en alle talent niet vast, en dreigen vergrijzing en achteruitgang. Dat vraagt niet alleen om een sterk lokaal MKB, maar ook om goed samenspel met de regio, waar belangrijke economische ontwikkelingen zich afspelen; denk aan de toekomst van Chemelot, de doorontwikkeling van de Health campus in Maastricht en de mogelijke aanleg van de Einstein telescoop.

Niet alles zal echter overal kunnen. Zorg voor de kwetsbare natuur en behoud van ons kostbare landschap zijn kernwaarden voor onze gemeente. Ook zullen de sociale voorzieningen moeten meegroeien, willen we een gemeente blijven waar de kwaliteit van leven hoog is. Inclusief het behoud van onze tradities, die als vanzelf meegaan met de tijd, en vooral het koesteren van gemeenschapszin, naast ruimte voor individuele ontplooiing.

Uw raad staat dan ook voor keuzes. Voor afwegingen in het algemeen belang. Niet in de laatste plaats zult u voor de vraag komen te staan, hoe nieuw beleid te bekostigen. De financiële speelruimte is zoals bekend beperkt, het zogenaamde ravijnjaar is nog altijd niet opgelost, het is enkel opgeschoven, naar 2028. U kunt ervoor kiezen ambities bij te stellen, gericht te bezuinigen of de inkomsten te vergroten. Een combinatie van deze maatregelen is uiteraard ook mogelijk. Zolang u maar een scherp profiel voor onze mooie gemeente voor ogen heeft, en dit ook goed overbrengt aan de lokale samenleving, door mensen meer te betrekken, aandacht dus ook voor een goede communicatie en participatie.

Breed draagvlak in politiek en samenleving, robuuste en duurzame oplossingen, een gemeente die nabij en aanspreekbaar is, een overheid die levert. Vanaf vandaag staat u als raad hiervoor aan de lat, met over enkele weken ook weer een nieuw college om het beleid voor te bereiden en uit te voeren.

Ieder van u heeft een eigen mandaat meegekregen, velen van u zijn zelfs met voorkeurstemmen gekozen. Tezamen vormt u de raad, het hoogste orgaan van het gemeentebestuur, de rechtstreeks gekozen volksvertegenwoordiging. Met elkaar beschikt u over een mooie mix aan kennis en ervaring, nieuw talent, verschillende achtergronden die uw kijk op politiek en maatschappij bepalen. En met een sterke binding met de dorpen waaruit u afkomstig bent, met de verenigingen die het cement van de lokale samenleving zijn.

Maar of u nu afkomstig bent uit Eijsden of Margraten, uit Gronsveld, Oost-Maarland, Cadier en Keer of Sint Geertruid of uit Noorbeek, Mheer en Banholt – u vertegenwoordigt alle inwoners uit alle dorpen van onze gemeente. Zij hebben u het vertrouwen geschonken om de komende vier jaar afwegingen te maken ten dienste van het algemeen belang. Ook voor toekomstige generaties of voor mensen die hier nu nog niet wonen. Doe het goede met uw mandaat, en wees zuinig op dit vertrouwen.

Van harte wens ik u dan ook alle succes en wijsheid toe, bij de vervulling van uw eervolle taak.

Alain Krijnen, burgemeester

1 april 2026

